

ERYX COLUBRINUS LOVERIDGEI

JUSTIN RIJNBERG

ERYX COLUBRINUS LOVERIDGEI

JUSTIN RIJNBERG

Algemeen

De Nederlandse benaming voor deze slang is de Kenyaanse zandboa. Ze komt voor in Noord- en Oost-Afrika en soms zelfs tot in Arabië. Het is een vrij klein blijvende boasoort, die hoogstens een meter groot wordt. De basiskleur van deze slang is bruin, en op de rug is een lava-achtige tekening zichtbaar, die kan variëren van geel/oranje tot rood; de buik is wit. Gewoonlijk worden vrouwtjes rond de 80 cm en mannetjes rond de 60 centimeter lang. Doordat ze bijna altijd onder het zand en onder struiken verblijft, heeft ze geen zichtbare nek en een gedrongen lichaam. Ook heeft ze kleine gladde schubben, zodat ze gemakkelijk door het zand kan woelen.

De zandboa is soms heel moeilijk aan het eten te krijgen. Mede omdat je hen niet veel ziet en omdat ze soms heel agressief uit de hoek kunnen komen, raad ik deze soort niet aan om mee te beginnen.

Voeding

De zandboa staat bekend als een zeer moeilijke eter. Hier ben ik het gedeeltelijk mee eens. Ze is in ieder geval een slang die niet veel eet, dus als ze een keer niet wil eten, geen paniek: probeer het gewoon na een aantal weekjes nog eens. Het is eigenlijk een kwestie van de 'goede' dieren te

General

This snake is distributed throughout North and East Africa and sometimes even Arabia. It is a relatively small boa-species, reaching a length of 1 meter at the most. The main color is brown with a lava-like marking on the back that ranges from yellow/orange up to red; the belly is white. Usually females reach 80 centimeters and males reach 60 centimeters. Because they are spending most of their time underneath the sand and bushes they have a compact body, lacking a visible neck. They also have small smooth scales so that they can easily move through the sand.

The sand boa sometimes is a difficult eater. Because they are not always visible and because they can be very defensive I don't consider this snake to be a suitable species for the inexperienced beginner.

Feeding

The sand boa is known as a difficult eater. I partly agree with this. It is surely a snake that doesn't eat a lot. So if it refuses food, do not panic but try it again after a couple of weeks. Eventually it is all a matter of acquiring the 'right' animals. Some of them only eat a couple of times a year and some never want to eat. On the other





Foto 1: *Eryx colubrinus loveridgei*. Foto / Photo: Justin Rijnberg.

pakken zien te krijgen. Er zijn zandboa's die maar een paar keer per jaar eten of gewoon helemaal nooit willen eten, maar er zijn ook dieren die meer willen eten dan ze op kunnen. Pas dus op, dat je deze laatste categorie niet overvoert, want vervetting kan een fatale afloop hebben.

Jonge dieren voer je het best heel kleine pinkies, maar naarmate ze ouder worden, moeten de prooien natuurlijk ook groter zijn. Volwassen dieren eten meestal volwassen muizen. Jonge dieren kan je elke week een nestmuisje aanbieden, volwassen dieren moet je ongeveer één keer per maand flink voeren. Als je een dier hebt dat niet wil eten, dan is dit een goede tip die bij mij geholpen heeft: maak gebruik van het defensieve karakter van de slang, plaag

hand some want to eat more than they can handle. Be careful not to overfeed these latter specimens because fatty degeneration is killing!

Baby animals can be fed with newborn mice. As they get older and bigger the prey also has to be bigger. Adult animals usually eat adult mice. Baby snakes can be offered a nest mouse once a week, while adults need a suitable prey once a month. If you have an animal that doesn't want to eat than try this: use the defensive character of the snake and tease her with a dead mouse (on a pair of tweezers) so that it will bite. Usually it will let go of the mouse after a while but if you hold on and (gently) pull a little it will start strangling and eventually it will eat the mouse.

haar met een dood muisje (aan een pincet), zodat ze gaat bijten. Meestal zal ze de muis na een tijdje weer loslaten, maar als je de muis vast blijft houden en (zachtjes) gaat trekken, dan zal ze overgaan tot wurging en vervolgens de muis opeten.

Het terrarium

Doordat ze zo klein blijven, hebben ze uiteraard ook geen groot terrarium nodig. Neem voor een volwassen paartje een bak van 70x40 cm bodemoppervlakte. De hoogte is niet zo belangrijk, doordat ze zelden tot nooit klimmen. De temperatuur moet rond de 30 graden zijn. Dit kan je bereiken door sterke spots of een warmtematje.

Geef ze een lage luchtvochtigheid, in ieder geval onder de 50%. Sproei één keer per twee weken flink met een plantenspuit. Geef de slangen een dikke bodemlaag, het liefst van zand (bark kan ook). Dit mag terrariumzand zijn dat je in de winkel koopt, maar ook speelzand is geschikt. Gerbilzand blijkt ook heel goed te werken, maar hier heb ik zelf geen ervaring mee. De zandlaag moet voor volwassen dieren ongeveer 10 cm dik zijn.

Plaats verder een kleine waterbak, een boomstronkje of kurkschors als schuilplaats, een bakje met sphagnum en eventueel wat stenen en je hebt een prachtbak.

Vervellingsproblemen

Doordat de dieren een lage luchtvochtigheid nodig hebben en veel onder het zand zitten, kan het wel eens voorkomen dat ze vervellingsproblemen krijgen. Hier enkele tips waardoor de vervelling goed kan verlopen:

- zorg dat er een klein bakje met vochtig sphagnum aanwezig is, zodat de dieren hier in kunnen tijdens de vervelling;

The terrarium

Because this species stays small they obviously don't need a big terrarium. For an adult pair use a floor base of 70 cm by 40 cm. The height is not that important because they seldom or never climb. The temperature has to be around the 30 °C. You can achieve this by using strong spotlights or a warmth mat.

They need a low humidity, at least under 50% RH. Spray once every 14 days with a plant mister. Give the snakes a thick floor covering, preferably sand (bark can also be used). This can be terrarium sand that can be bought in the pet shop but playing sand is also appropriate. Gerbil sand seems also appropriate but I do not have any personal experience with it.

The thickness of the floor covering for adults has to be about 10 cm.

The addition of a tree branch or cork bark as a hiding spot, a tray of sphagnum and possibly some stones will result in a beautiful terrarium. Do not forget a water dish.

Shedding problems

Because the animals need a low humidity and most of the times are underneath the sand, shedding the skin can give problems. A couple of tip offs that can help the process:

- Take care that there is a tray with moist sphagnum which the animals can use during shedding.
- Check juveniles once per two months by taking them slightly above the surface and see if they started a shedding cycle. If so: mist more frequently.

If nevertheless problems do occur:

- Remove the snake as quickly as possible out of the terrarium.





Foto 2: *Eryx colubrinus loveridgei*. Foto / Photo: Justin Rijnberg.

- haal de dieren één keer per twee maanden (voor halfwas dieren) een klein beetje boven de grond om te kijken of ze in de vervelling zitten, zo ja sproei dan vaker.

Als er toch vervellingsproblemen ontstaan:

- haal de slang zo snel mogelijk na de ontdekking van het probleem uit de bak;
- dompel haar even in lauw water;
- haal de vervellingsresten er af door met de vinger (zachtjes) over het lichaam te wrijven;
- controleer of de oogkapjes verveld zijn, als dit niet het geval is dan kun je ze (voorzichtig) met een nat wattenstaafje verwijderen.

- Plunge it for a moment in tepid water.
- Remove the remaining skin residues by softly rubbing over the body with your finger.
- Check if the eye caps are shed. If not then you can (gently) remove them by using a wet cotton bud.

Sex Determination

Determining the sex of these snakes with the naked eye is very difficult. Adult females are (almost always) bigger than males, but this is not 100% reliable. As in each species, sexing is best performed by probing.

Breeding

With the breeding itself I don't have any

Geslachtsonderscheid

Het geslacht is met het blote oog vrij moeilijk te zien. Volwassen vrouwtjes zijn (bijna altijd) groter dan de mannen, maar dit is geen honderd procent betrouwbare regel. Zoals bij elke soort, is de geslachtsbepaling het best te doen door middel van sonderen.

Kweken

Met het kweken zelf heb ik (nog) geen ervaring. Ik heb er wel het nodige over gelezen en daar wil ik de lezers van *Litteratura Serpentium* deelgenoot van maken.

Deze slangen hebben geen winterslaap of rust nodig, enkel een (kleine) temperatuurverlaging. Omdat het boa's zijn, zijn ze uiteraard levendbarend (dat wil zeggen dat ze levende jongen baren). Betere kweekresultaten worden bereikt door de verschillende geslachten eerst apart te huisvesten. Het schijnt ook beter te zijn om verscheidene mannen te hebben, zodat zij elkaar 'stimuleren'. Herhaaldelijke paringen (eventueel met verschillende mannen) blijken een beter kweekresultaat te geven. De vrouw brengt maximaal vijftien jongen ter wereld.

Verdediging

Zandboa's zijn vrij agressieve slangen. Wanneer zij verstoord worden, kunnen ze wel de helft van hun eigen lichaamslengte van onder het zand vandaan schieten om vervolgens te bijten. Omdat er in de natuur zelden een prooi langskomt, hebben ze krom gevormde tanden om ontsnapping van de prooi te minimaliseren. Een beet kan daarom extra pijnlijk zijn. Wat in het begin ook heel verrassend kan zijn, is dat ze soms zonder enige waarschuwing recht omhoog bijten. Als ik mijn dieren om een of andere reden moet hanteren, doe ik dat altijd met een slangenhaak. Eenmaal uit het

experience yet. However, I have read a great deal about it and want to share this with the readers of *Litteratura Serpentium*.

These snakes don't need a hibernation or brumation, solely a (small) decrease in temperature. Being boas, they are viviparous (that means that they give birth to living baby snakes). Better breeding results can be achieved by separating the sexes outside of the breeding season. It also seems to be better to have several males so that they can stimulate each other. Repeated mating (possibly with different males) seems to give a better breeding result. The female gives birth to a maximum of 15 young.

Defensive responses

Sand boas are rather defensive snakes. If they are disturbed, they can pitch from underneath the sand for about half of their own length and then bite.

Because a prey seldom appears in their normal habitat, they have crooked teeth to minimize escape of the prey. Therefore, a bite can be extra painful.

What also can be very surprising is a bite straight upwards, without any warning.

If, for whatever reason, I have to handle my animals I always use a snake hook. Once out of the sand they usually are less defensive and you can easily have a good look.

Underestimated

Because this snake looks squat and is almost always under the sand, it often is regarded as a dull and ugly terrarium inhabitant. However, I absolutely disagree. The animal has a beautiful head, with almost kind eyes. As for her lava kind of marking; it shows up very strikingly against





zand, zijn ze gewoonlijk een stuk minder fel en kan je ze gemakkelijk bekijken.

Ondergewaardeerd

Doordat deze slang ietwat plomp is en bijna altijd onder het zand te vinden is, wordt ze beschouwd als een 'saaie' en 'lelijke' terrariumbewoner. Ikzelf vind dat absoluut niet het geval. Deze slang is zó aangepast, dat ze maanden onder het zand kan verblijven, zonder ook maar iets te eten of te drinken. Ook heeft het dier een prachtige kop, met bijna lieve ogen. Haar lava-achtig patroon tekent heel mooi af tegen de donkere ondergrond. Kortom, een mooie, interessante terrariumbewoner die af en toe ook nog eens wat pit laat zien!

the dark background. Furthermore, this snake is so adapted, that it can stay under the sand for months, without ever eating or drinking.

In a word, a beautiful, interesting terrarium inhabitant showing some spirit now and then!

*Translation into English by the author.
English corrections: Mark Wootten.*